

DETG DENTER NUS

MAGAZIN UFFICIAL DALLA VISCHNAUNCA DA DISENTIS/MUSTÉR

Ovra solara Magriel	4-7
Sanaziun dalla Via Cons	8-9
Concept da molocs	10
Surdada dil Premi Desertina	12-13
Mustér ha fatg tscheiver	14-15

Kurz und bündig – Detg denter nus

Diese erste Ausgabe des Detg denter nus 2024 ist sehr vielseitig. Sie befasst sich nicht nur mit mehreren politischen Projekten, welche die Gemeindebehörden momentan beschäftigt. Diese März-Ausgabe gibt auch einen Rückblick auf die Verleihung des Premi Desertina und der diesjährigen Fasnacht.

Diese Ausgabe richtet sich aber auch ein wenig nach vorne. Am ersten September 2024 ist es nämlich genau 200 Jahre her, dass der Péz Russein, der Tödi, zum ersten Mal bestiegen wurde. In der Rubrik «Unser Personal» präsentiert sich der Verantwortliche für die Serenera Raveras, Aluis Cabernard, und in jener der Vereine, La Culturella.

Den Schwerpunkt dieser Nummer bilden die Beiträge, welche die Politik beschäftigt. Gemeinderatspräsident Ignaz Venzin verdeutlicht die Bedeutung der Politik für eine Gemeinde wie Disentis. Er tut dies mit einem schönen Vergleich «von Erdbeerkonfitüre und Politik». Das Projekt des Solarwerks Magriel kommt voran. Am 14. April 2024 entscheiden die Stimmberechtigten von Disentis über dieses Projekt an der Urne. Zu entscheiden hat der Souverän über das Baurecht des Photovoltaikkraftwerks.

Ebenfalls am 14. April 2024 hat die Gemeinde über die dringende Erneuerung und Sanierung der Via

Cons zu entscheiden. Die Kosten dafür sind mit 1,849 Millionen Franken veranschlagt, hinzu kommt die Summe von 335'000 Franken für die Investition in die Kanalisation.

In dieser Ausgabe stellt der Gemeindevorstand auch das neue Molok-Konzept vor. Diese Investition ist notwendig, um genügend Depotkapazität für den Kehricht zu bieten, da künftig in der ganzen Gemeinde Disentis nur noch ein Abtransport des Kehrichts pro Woche erfolgt.

Impressum

Editor

Vischnaunca Disentis/Mustér
Via Cons 2, Caum postal 57
7180 Disentis/Mustér
detgdenternus@disentis.ch

Redacziun

René Epp, Hans Huonder

Collaboraziun

Carmen Wetzel

Fotografias

Hans Huonder, vischnaunca da Mustér,
mess a disposiziun

Ediziun

1200 exemplars
Cumpara mintga quartal

Layout e grafica

luna:mediadesign GmbH,
Via Principala 36, 7166 Trun

Stampat

Stamparia La Tuatschina,
Via Alpsu 62, 7188 Sedrun

Temps d'avertura dall'administraziun communal

Valeivel per tuts uffecis en casa communal

Spurtegl

Gliendisdis	08.30 – 11.30	15.00 – 18.30
Mardis-gievgia	serrau	15.00 – 17.30
Venderdis	07.30 – 14.00	serrau

Telefon

Gliendisdis-gievgia	08.00 – 12.00	13.30 – 17.00
Venderdis	07.30 – 14.00	serrau

Igl access en casa communal e l'investa els documents exponi publicamein ein pusseivels durant las uras d'avertura dil spurtegl.

Ulteriur sclariment durant las uras da telefon
081 920 36 36.

Da mèl da farbuns e politica

Ina canzun dalla cantautura americana Michelle Shocked senumna «Strawberry jam». En quella canzun declara l'artista liung e lad tgei ch'ei drova per producir in bien mèl da farbuns e co quel gartegia il meglier. Ella vesa schizun la pusseivladad da far ina revolta encunter las firmas grondas che produceschan e vendan quei product.

Michelle Shocked ei digl avis che far mèl da farbuns e la politica seigien aschi impurtontas caussas ch'ins astgi buca surschar quellas als profis.

En Svizra enconuschin nus il sistem da milissa pils pli biars gremis politics, cumissiuns e delegaziuns. Per occupar tut ils posts en nosa vischnaunca drova ei buca meins che 90 persunas – quei sche negin surpren daplì che in post. Cun 15 persunas ei il cussegl da vischnaunca il gremi nua ch'ei drova il pli bia persunas, il stab da catastrofa cun tut ils substituts basegna 12 persunas e la cumissiun da planisaziun dumbra 11 commembers. Cun entuorn 2200 habitonts ha enzacu mintga vischina e vischin la caschun da saver separicipar ad in gremi ni l'auter.

Tgei ei la motivaziun da mintga singul da s'engaschar? Forsa eisi gl'interess per quei ch'ei gest actual, forsà da saver prender influenza sillas decisiuns ch'ei da prender, forsà vulan ins far novas experientschas, emprender d'enconuscher glied, rrepresentar uniuns, vischins ni interess dall'economia (agricultura, turissem, branscha da baghegiar ni mistergners).

Ignaz Venzin,
president dil cussegl
da vischnaunca

En Surselva ed era a Mustér regia la cultura che persuanas che vegnan en damonda per in post vegnan buca sezzas activas – ellas vegnan dumandadas per surprender ina funcziun pil generaleesser.

Impurtont eis ei che las decisiuns portan il meglier pusseivel effect per la cuminonza e per la vischnaunca. Jeu sun digl avis che mintgin duess prender la caschun da s'engaschar enzanua en ina fuorma ni l'autra. Las uniuns han breigias d'anflar novs commembers e sedamondan co ei va vinavon.

Sper tut la lavur che vegn fatga ei in auter aspect silmeins aschi impurtonts. Igl ei ils contacts socials ch'ins ha gratuit. Nus humans havein semplamein il basegns da s'entupar, haver endamen, paterlar, rir e sedivertir. Tgisà – forsà ha la Michelle raschun? Las caussas las veramein impurtontas ston ins prender sez enta maun e liquidar ellas.

Ignaz Venzin, president dil cussegl da vischnaunca

Novs collaboraturs per la vischnaunca da Mustér

Niev menader digl uffeci d'infrastructura e baghegiar

A sia seduta dils 30 da schaner 2024 ha la suprastanza communal eligiu Roland Cajacob sco niev menader digl uffeci d'infrastructura e baghegiar e commember dalla direcziun communal.

Roland Cajacob ha 49 onns, ei maridau e habitescha cun sia dunna a Mustér. El ei entaus en

survetsch l'entschatta mars 2024 cun in pensum da 40% ed augmenta quel successivamein entochen la fin 2024 sin 100%. Naven dall'entschatta 2025 vegn Roland Cajacob a surprender dad Ervin Maissen la responsablada pigl uffeci d'infrastructura e baghegiar.

Roland Cajacob ei informaticher cun certificat professiunal e manager da project diplomau. El posseda ina fatschenta ch'exequescha incaricas e mandats per projects dils secturs dall'IT e dil svilup regional. El decuors

d'uonn terminescha Roland Cajacob ils projects da fatschenta per saver s'engaschar naven dall'entschatta 2025 cumpleinamein en sia nov'incarica tier la vischnaunca da Mustér.

Eleczium da novs collaboraturs pil menaschi tecnic

Sin fundament dalla vegliadetgna da pensiun bandunan ils fidai collaboraturs Mario Lombris e Sep Antoni Schuoler questa primavera lur posts da lavur tiel menaschi tecnic. Sco novs collaboraturs dil menaschi tecnic ha la suprastanza communal eligiu **Arno Maissen** en pensum cumplein ed Armin Manetsch en in pensum da 50%. **Armin Manetsch** vegn ad esser responsabels pil parc da maschinas. Per in temps limitau da siat meins vegn plinavon **Marc Manetsch** engaschaus sco collaboratur dil menaschi tecnic ed alla serenera. Nus selegrein sin ina fritgeivla e prospereivla collaboraziun culs niveligi e giavischein ad els gia oz bia plascher e satisfacziun en lur interessants posts da lavur.

Dretg da construcziun per l'Ovra solara Magriel

Informaziun per la votaziun communal dils 14 d'avrel 2024

Punct da partenza

Ils 22 d'october 2023 han las votantas ed ils votants dalla vischnaunca da Mustér decidu tier ina participaziun da 61.7% cun 66% da conceder el senn digl art. 71a dalla lescha federala d'energia (Len) all'Ovra solara Magriel (all'Axpo Solutions SA e Pencilaras Mustér SA) la lubientscha per la realisaziun d'in stabiliment fotovoltaic da gronda dimensiun sigl intschess dall'Alp Magriel.

Cunquei che la vischnaunca da Mustér ei proprietaria dalla parcella 2541 vegn ina part da quella surfatscha messa a disposiziun en dretg da baghegiar.

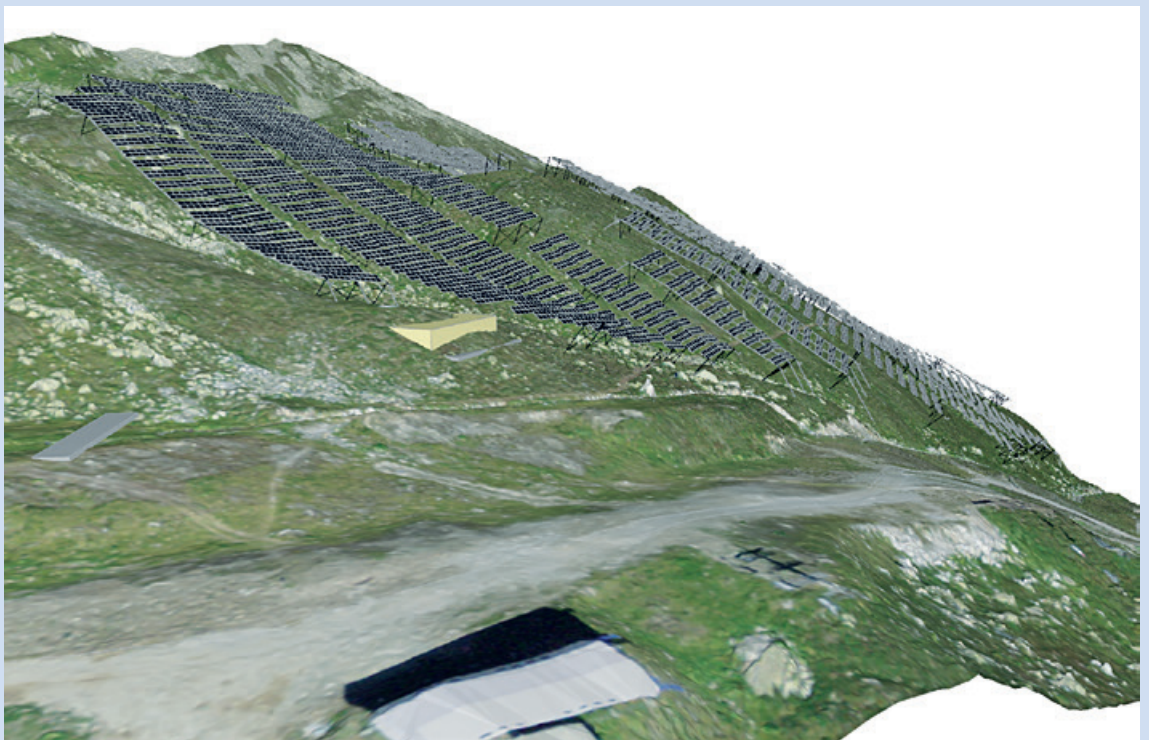
Ils puncts centrals

– L'Ovra solara Magriel SA consista dall'Axpo Solution SA cun ina participaziun da 60% e las Pencilaras Mustér SA cun 40%. Per la vischnaunca da Mustér eisi buca necessari da separticipar alla nova socie-

tad acziunara. Quei per l'ina pil motiv che la vischnaunca ha gia ellas contractivas saviu francar in sez el cussegl d'administraziun dalla nova societad acziunara e per l'autra pil motiv ch'ins ha saviu secunvegnir sin ina participaziun al gudogn da 10%. Exact quei ein ils motivs essenzials daco che autras vischnauncas fan insumma ponderaziuns da separticipar finanziamein vid talas ovras. Nossa vischnaunca ha gia contonschiu quellas finamiras ellas contractivas e sa aschia desister d'ir en rescas finanzialas resp. purtar cuosts ch'eiin gia occurrì per l'elaboraziun e planisaziun dil stabiliment fotovoltaic.

– Igl ei vegniu definiu in tscheins da basa pil dretg da baghegiar independentamein dalla prestaziun e dalla producziun ella dimensiun da 100'000 francs per onn. Quella cundiziun finanziaria ha saviu vegnir sorprendida, schegie che las cundiziuns da rama sin la fiera dall'electricitad ein semidadas considerablamein dapi che la cunvegna d'intenziun igl onn 2023 ei ida en vigur e quei en disfavour dils producents d'energia electrica.

- Il tscheins vegn adattaus mintg'onn alla carischia, aschia che la vischnaunca profitescha el cass ch'igl index nazional dils prezis da consum s'augmenta. Pil pli crescha quel onn per onn. Ei dat mo paucs onns d'excepziun ch'il nivel da prezis sesminuescha. La finamira dalla Banca naziunala svizra (SNB), ch'ei responsabla per la stabilitad dils prezis, ei in'inflaziun annuala denter 0 e 2%.
- Grazia alla buna convegnia sa la vischnaunca da Mustér gia profitar naven dil mument che la lubientscha da baghegiar ei concedida (prevedentamein 2024) dalla pauschala annuala da 100'000 francs. La resca dall'installaziun e dalla produenziun schai tier l'Ovra solara Magriel. Per la vischnaunca ei quei profit finanziel, prevedentamein gia el decuors d'uonn, in grond avantatg.
- Plinavon sa la vischnaunca da Mustér profitar annualmeins d'ina part dil gudogn da 10%. Consequentamein fa ina participaziun finanziela dalla vischnaunca buca senn. Co il gudogn da fatschenta vegn eruius ei stipulau el contract detagliadamein. Aschia vegn il recav total quintaus ord la vendita dall'electricitad, deduciu tut ils cuosts, inclusivamein ils cuosts da capital. Actualmeins munta il factur da calculaziun tenor prescripziuns federalas a 5.23%. Dalla participaziun al gudogn sa vegnir fatg diever l'emprema gada suenter che l'ovra ei vegnida messa cumpleinamein en funcziun.
- La surfatscha ei all'entschatta dil project stada planisada cun rodund 98'000 m². A vesta dallas enconuschientschas detagliadas ch'ils inschigniers han fatg concernent prighels dalla natira ed objects dalla natira (specialmeins palius) sco era pertuccont ils indrezs technics, ha il project stuii vegnir adattaus e surluvraus. Aschia han ins stuii preveder novs moduls da produenziun ed aschia stuii adattar la surfatscha tangada entras il project sin maximalmeins 140'000 m². Il perimeter exact vegn definit sin alla fin dalla construcziun dil project. Aschia eisi previsibel che quella surfatscha sa tgunsch aunc sereducir entochen sin 115'000 m².
- El cass che l'Ovra solara Magriel ha in onn economicameins fetg schliet nua ch'igl EBIT (gudogn avon ils cuosts da capital e taglias) ei propi inagada negativs, sereducescha l'indemnisaziun pil dretg da baghegiar en quei onn sin pauschal 40'000 francs. Quella stipulaziun el contract da baghegiar vala per da quei mument che l'Ovra solara

Visualisaziun digl implont da fotovoltaica sill'Alp Magriel.

Magriel ei cumpleinamein en funcziun. Pia buca ils emprems onns, cura che la prestaziun e la producziun ei aunc buca sil nivel cumplein. Era quei ei in avantatg per la vischnaunca. Plinavon fa ei buca senn da sbursar ina societad cu ella ei gia en miserias finanzialas.

– Ils dretgs vegnan concedi alla societad per in cuoz da 60 onns entochen ils 31 da december 2090 (naven dil mument che l’ovra ei cumpleinamein en funcziun). Enteifer quei temps vegn quintau da remplazzar duas gadas ils moduls fotovoltaics.

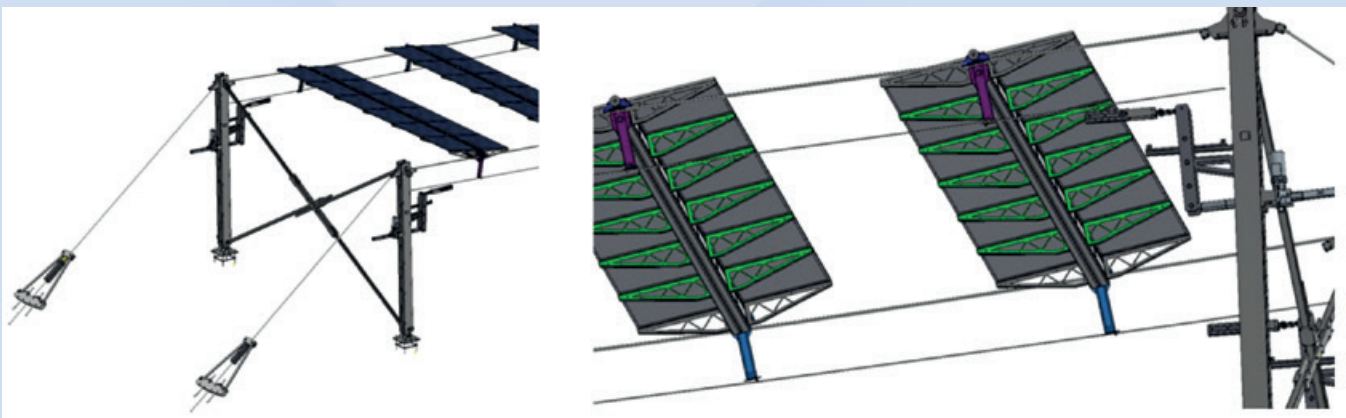
Plinavon vegn quintau per in tal indrez in cuoz d’amortisaziun da rodund 60 onns. Sch’ei vegn buca contrahau davart autras sliigiuziuns vegn l’Ovra solara Magriel (resp. la societad possessura dil dretg da baghegiar) a stuer spazzar igl entir stabiliment e remetter quel agl anteriur stan e quei sin agen cuost.

– Per garantir ils cuosts per spazzar il stabiliment s’oblighescha la possessura dil dretg da baghegiar da segirar, el senn digl art. 71a al. 5 dalla lescha d’energia federala, ils cuosts dalla spazzada cun

Il plan da termins actual se presenta sco suonda:

30-08-2023	Approbaziun dil messadi en suprastanza communal
15-09-2023	Tractaziun el cussegl da vischnaunca
29-09-2023	Orientaziun dalla populaziun
22-10-2023	Consentiment dalla populaziun all’Ovra solara Magriel
2./3. quartal 2024	Fundaziun dalla societad
1. quartal 2024	Elavuraziun dils contracts pil dretg da construcziun e pils dretgs da transit
01-03-2024	Tractaziun dil contract pil dretg da construcziun el cussegl da vischnaunca
14-04-2024	Decisiun dalla populaziun davart il contract pil dretg da construcziun
2. quartal 2024	Inoltraziun dalla damonda da baghegiar
2. quartal 2024	Inoltraziun dil project pils conducts da colligiuziun e transport
4. quartal 2024	Lubientscha
2. quartal 2025	Partenza dalla realisaziun dall’ovra
31-12-2025	Metter en funcziun parzialmein l’ovra
31-12-2028	Previu da prender en funcziun cumpleinamein l’ovra

Exempels dils moduls:

ina garanzia solidaria ella dimensiun da 7'000'000 francs davart suandontas interpresas: Axpo Solutions AG ella dimensiun da 60% e Pendericas Mustér SA ella dimensiun da 40%.

- Plinavon ston las sendas ufficialas che meinan oz tras il territori dil stabiliment vegnir garantidas era pil futur. Quellas sendas ein impurtontas pil turissem da stad. Adattaziuns vid ils trassés existents ein pusseivlas en entelgientscha cun la vischnaunca. Eventualas investiziuns per la protecziun da quell'infrastructura ei caussa dall'ovra.

Facit

Suenter il consentiment dalla populaziun igl october 2023 per la realisaziun dil stabiliment fotovoltaic sin l'Alp Magriel ha il cussegl da vischnaunca approbau cun 12 encunter 1 vusch il contract pil dretg da construcziun.

Il stan actual (mars 2024) davart projects solars alpins en Svizra vesa ora sco suonda:

- 48 projects ein vegni communicai, da quei han 24 survegniu il consentiment dalla vischnaunca, tier otg da quels ei gia vegniu inoltrau la damonda da baghegiar ed endisch projects ein vegni interruts.

140 partecipontas e parteciponts alla Trofea Péz Ault

La fin d'jamna dils 9 e 10 da mars 2024 han giu liug el territori da skis a Mustér duas concorrenzas cun skis da turas dalla Trofea Péz Ault. Malgrad l'aura brutta ein 140 partecipontas e parteciponts semesirai. La Trofea Péz Ault da quest onn ha quintau sco campionadi svizzer. Medemamein han rodund 40 skiunzas e skiunzs dalla Hollanda eruiu quels dus dis lur campions nazionals.

Renovaziun e sanaziun urgenta dalla Via Cons

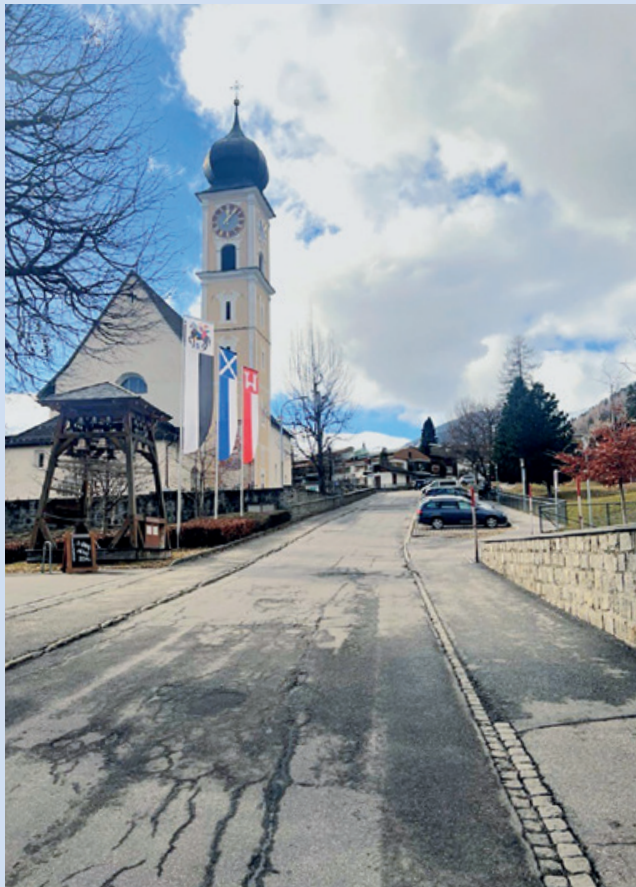
Informaziun per la votaziun communal dils 14 d'avrel 2024

Punct da partenza

Dapi onns caschuna la canalisaziun ella Via Cons fastedis. D'ina vart po ella buca laguoter tutt'aua el cass da gronds urezis e caschuna cheutras donns vid il tgerip dalla via (deformaziun e donns da scheltira). Da l'autra vart caschuna l'aua donns vid baghetgs el contuorn dalla casa communal. Pliras ga ha la Banca Raiffeisen stuiu pumpar ora aua penetrada en ses tschalers.

Gia avon 17 onns ei la vischnaunca sefatschentada d'in project per la sanaziun dalla Via Cons. Denton han ils mieds finansials da lu buca lubiu da persequitar vinavon il project ed ins ha adina puspei remess quel.

Finalmein ei il project ussa sin meisa. La suprastonza communal ed il cussegl da vischnaunca han tractau la fatschenta e recamondan a votantas e votants da

La Via Cons ei en in fetg schliet stan.

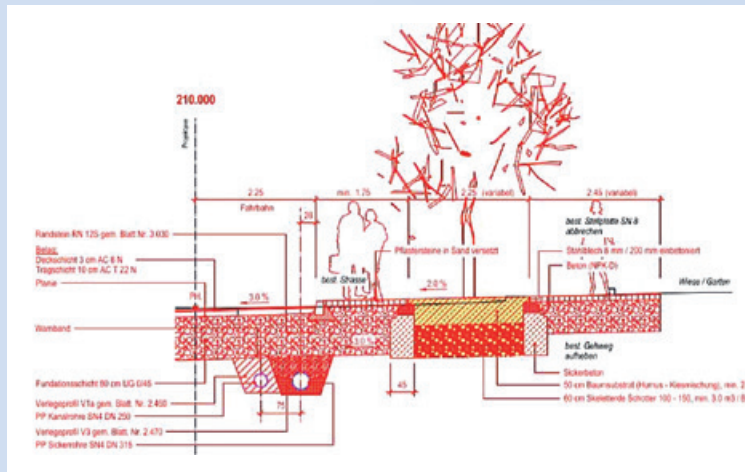
conceder in credit per la realisaziun da quei impurtont project.

Project

En combinaziun culla renovaziun dalla via vegnan las auas piarsas spartidas. In project che ha gia entschiet culla realisaziun dil niev tunnel dalla Via-fier MGB ils onns 1990 sa finalmein vegnir terminaus. Tuttas lingias da provediment vegnan remplazzadas, completadas ni renovadas. Ulteriuramein duei la finamira da formar pli attractiv il contuorn a Cons era vegnir risguardada en quei project.

Parcadis e passapei

Il passapei ch'ei vegnius construius avon paucs onns vegn mantenius e cunfinescha igl ur dalla via cul spazi dil plaz scola. Fertion ch'il passapei per liung dil plaz scola vegn mantenius vegnan ils parcadis dislocai encunter il mir santeri. Cuntrari al concept da Metron vegnan ils parcadis buca sligiai si, denton duein element da formaziun proponi da Metron vegnir risguardai el project per la sanaziun dalla Via Cons.

Ils cuosts dalla via da 1'849'000 francs incl. per la cumpart dalla deflussiun dalla via e per l'illuminaziun publica vegnan finanzai sur il project dalla via. Fertion ch'ils cuosts per la canalisaziun d'aua tschuffa ella dimensiun da 146'000 francs e la cumpart dils cuosts vid igl allontanament dallas auas schubras 189'000 francs vegnan adossai alla finanziaziun speciala dalla canalisaziun. Risguardond ils fatgs finansials damondan las autoritads communalas perquei in credit per la via ella dimensiun da 1'849'000 francs. Il credit da 335'000 francs per las auas piarsas ha il cussegl da vischnaunca gia concediu el rom da sias competenzas finansialas.

Cuosts e finanziaziun

Il project preveda cuosts totals da 2'184'000 francs. Quels cuosts secumponan da:

- contuorn, general, administraziun, cussegliaziun giuridica	frs.	53'000.-
- lavurs preparatorias	frs.	40'000.-
- illuminaziun publica (sulettamein material d'installaziun)	frs.	55'000.-
- lavurs da construcziun	frs.	1'035'000.-
- lavurs da cuvrida	frs.	707'000.-
- planisaziun, submitziun ed execuziun	frs.	190'000.-
- cuosts accessoris (nunpreviu)	frs.	104'000.-
Total cuosts d'investiziun incl. 8.1% tpv	frs.	2'184'000.-
- via	frs.	1'696'000.-
- cumpart dalla via vid la deflussiun	frs.	46'000.-
- canalisaziun d'aua schubra	frs.	189'000.-
- canalisaziun d'aua tschuffa	frs.	146'000.-
- illuminaziun publica (incl. lavurs d'impressari)	frs.	107'000.-
Total cuosts d'investiziun incl. 8.1% tpv	frs.	2'184'000.-

El cass dalla Via Cons setracta ei d'ina avertura fundamentala che possibilitescha igl access buca mo ad in grond spazi public, mobein era ad in tschuat menaschis da survetsch che surveschan alla publicitad, sco era la colligiazioni a buca meins che tschun vias da quartier e differents passadis

publics. Risguardond quei fatg e sebasond sillas stipulaziuns dalla lescha davart la planisaziun dil territori pil cantun Grischun (art. 58 KRG) ei la suprastanza communal vegnida alla conclusiun da desister el cass dalla Via Cons cun sia funcziun centrala da provediment d'ina procedura da contribuziun.

Facit

Ord vesta dalla suprastanza communal ei la sanaziun dalla Via Cons pli che necessaria, cunzun era per saver possibilitar als proprietaris da schischom enteifer il perimter dalla via ina meglia segirtad concernent las auas publicas. Quei duess era vegnir dabien la finala a Rave-

ras nua che la canalisaziun d'aua tschuffa vegn puspei descargada.

En sia seduta dil fevrer 2024 ha il cussegl da vischnaunca approbau cun 10 encunter neginas vuschs e duas abstenziuns il credit da 1'849'000 francs per la sanaziun dalla Via Cons.

Niev concept da molocs

Punct da partenza

Il 25 da mars 2022 ein la nova lescha davart l'economisaziun dils rufids ed il regulativ da taxas leutier vegni approvai. Tenor decisiun dil cussegl da vischnaunca ein la lescha ed il regulativ en vigor dapi igl 1. da schaner 2023. Sebasond sillas discussiuns occurridas enteifer la procedura da decisiun dalla nova lescha e dil niev regulativ sco era denter ils responsabels digl uffeci da baghegiar ed ulteriuras personas dil fatg pertuccadas, ha la suprastonza communal organisa ina fasa da test da rimnar il rumien mo inagada ad jamna denter ils 27 da november ed ils 15 da december 2023. Finamira dalla fasa da test ei stau d'eruir schebein ina reducziun dil factur da rimnada dad 1.5 sin 1.0 ei pussevla per aschia saver tractar el futur tuts tuttina.

Resultats dalla fasa da test

Sebasond silla fasa da test ed ulteriurs discuors culs pertuccai tonscha ina rimnada ad jamna. Cundiziun ei da remplazzar ton pli spert las casettas da rumien sco era tschentar novs molocs per saver porscher in pli grond volumen da rimnada. En sia seduta dils 18 da december 2023 ha la suprastonza communal decidu d'introducir naven dall'entschatta schaner 2024 mo in transport ad jamna per saver reducir ils cuosts dallas taxas fundamentalas. Plinavon ei vegniu concediu in credit posterior da 90'000 francs per saver reagir spert en caussa e realisar pliras adattaziuns nua ch'ei ha propi fatg basegns per la rimnada inagada ad jamna.

Molocs

Ensemen cun Optiwaste (furnitur dils molocs) eis ei vegniu erui il quantum molocs che vegn basignaus en vischnaunca. Per eruir il quantum dils molocs eis ei vegniu risguar-

dau il diember dalla populaziun, il diember da hosps che nus astgein beneventar a Mustér sco era ils differents loghens da rimnada. Ils loghens da rimnada han ins empuau da concentrar empauet sco quartiers sco era da risguardar la populaziun durant il temps da sesiun aulta. Ils loghens da rimnada dils molocs ein vegni reparti sco suonda: Mumpé Tujetsch, Mumpé Medel, Segnas, Cuoz, Acletta, Clavaniev, Vitg, Faltscharidas, Disla, Pardomat e Madernal. Sin fundament dallas retschercas e calculaziuns fatgas, ch'in moloc da rumien survescha a rodund 120 entochen 140 personas, vegnan ins tiel resultat ch'ei basegna rodund 39 molocs a Mustér.

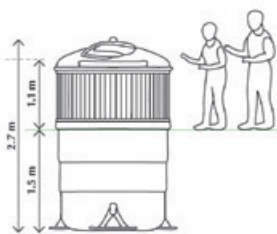
Variantas da molocs

Ensemen cun Optiwaste ei vegniu decidu da tschentar ella vischnaunca da Mustér exclusivamein ils molocs cun in volumen da 5000 liters. Per obtener in bien maletg dil vitg vegn montau ina rama da betun cugl uoppen dalla vischnaunca. Plinavon ei la rama da betun robusta e po tener ora in stausch neiv ni l'auter. Ils differents molocs san era vegnir funcziunai entuorn da rimnada da veider en rimnada da rumien ni auter material.

Realisaziun

Per la realisaziun dil concept da molocs ha il cussegl da vischnaunca concediu a caschun da sia seduta dil schaner 2024 in credit da 275'000 francs. Finamira ei da transformar il concept el decuors digl emprem quartal/entschatta dil secund quartal 2024. Cun quella nova purschida eis ei pussevvel ch'il factur da rimnada ei per tuts tuttina, numnadamein 1.0. Cun rimnar mo pli inagada ad jamna il rumien san ils cuosts dallas taxas fundamentalas vegnir reduci.

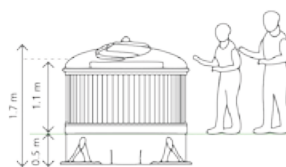
Model da 5'000 liters

Molok Classic™ 5 m³

- Gesamte Höhe von 2'700 mm, davon 1'200 mm über dem Boden
- Durchmesser von 1'700 mm
- Füllöffnung min. 100 x 350 mm
- Runde Füllöffnung max. Ø 600 mm
- Kann für zwei verschiedene Abfälle unterteilt werden
- Kehricht, Papier und Karton (Nutzvolumen für Glas 4'000 L).

Model per Mumpé Tujesch per motivs da plaz

Molok Classic™ Plus

- Kapazität 3 m³
- Gesamte Höhe von 1'700 mm, davon 1'200 mm über dem Boden
- Durchmesser von 1'700 mm
- Füllöffnung min. 100 x 350 mm
- Runde Füllöffnung von max. Ø 600 mm
- Kann für zwei verschiedene Abfallarten unterteilt werden
- Kehricht, Papier, Alu/Weissblech und Glas.

Avon 200 onns ei il pli ault punct dalla vischnaunca vegnius ascendius l'emprema ga

Cun 3614 meters sur mar ei il Péz Russein – il Tödi – il pli ault punct dalla vischnaunca da Mustér. Igl 1. da settember 2024 eis ei exactamein 200 onns dapi ch'el ei vegnius ascendius l'emprema ga. Pader Placidus a Spescha ei staus igl iniziand da quella premascensiuin.

La fin dil 18avel e l'entschatta dil 19avel tschentaner ei pader Placidus a Spescha staus stediamein sin excursiuns ellas Alps. Quei ei stau il cass surtut en Surselva, mo lu era el Tirol duront il temps ch'el era vegnius deportaus dils Franzos. Pader Placidus a Spescha ei naschiu ils 8 da decembar 1752 sco Giuli Battista Spescha a Trun. El ei morts ils 14 d'uost 1833. Il «curios pader» – sco el vegneva era numnaus – ei staus ina personalitad da siu temps. El s'interessava buca mo per las muntognas, la pezza e la mineralogia, mobein era per la veta en vitgs e vals, per la cultura, tradiziun e pil lungatg. Sin sias excursiuns ha el envidau savens gliued dalla bassa e digl exterior. Aschia eis el aschidadir era staus in dils emprems promoturs dil turissem sisum la Surselva. Pader Placidus a Spescha ha documentau bia da quei ch'el ha viu ed udiu. Ina part da quellas scartiras ei vegnida publicada igl onn 1913 da professor Friedrich Pieth e pader Karl Hager el cudisch «Pater Placidus a Spescha – sein Leben und seine Schriften». Quei cudisch cun pressapauc 500 paginas ei in document da gronda valeta per la historia e la cultura.

Per la pezza entuorn

Pader Placidus a Spescha ha ascendiu biars pézs, surtut ella part su dalla Surselva. Sin bein enqualin eis el staus sco emprem. La fin finala ha ella era vuliu esser igl emprem sil Crap Glaruna – il Péz Russein – il Tödi (3614 meters sur mar). Sil pli ault punct da quel cunfinescha

*Impressiun d'ina tura igl onn 1906 enviers il Péz Russein.
Foto Biblioteca dalla Scuola politecnica federala Turitg*

*Il Péz Russein sin distanza dalla vart sursilvana.
Foto Hans Huonder*

il cantun Grischun cul cantun Glaruna. Leu s'entaupan denton era ils cunfins dallas vischnauncas da Mustér e Sumvitg. Tschun ga ha pader Placidus a Spescha empruau d'ascender il péz. La fin finala ha el animau dus catschadurs da far l'emprema e lezza ei reussida igl 1. da settember 1824. El descriva suandontamein quella premascensiuin: «Igl emprem da settember (1824) ei il Péz Russein, in dils pli aults pézs el cantun, vegnius ascendius dils dus catschadurs da camutschs dil Cumin dalla Cadi, Placi Curschellas da Trun ed Augustin Bisquolm da Mustér. Dus umens carteivels da Trun che levau medemamein separticipar all'ascensiuin, mo che han tonaton buca contonschiu lur finamira, ein las perdetgas.» Culs dus umens carteivels manegiava el sesez e Carli Cagienard da Trun. Els dus han persequitau l'ascensiuin ord distanza.

Viu ils fastitgs ella neiv

Tenor la descripiun dalla premascensiuin da pader Placidus a Spescha cuvrevia ina grossa cozza da neiv tuttas varts dil Crap Glaruna. «Grazia a quella cozza da neiv han ins viu bein ils fastitgs dils dus catschadurs suenter l'ascensiuin e descensiuin. Pliras personas havevan gia empruau d'ascender il péz ils onns avon, mo adumbatten», scriva il pader en siu document. Tenor la descripiun dil viadi han ils dus alpinists contonschiu il péz allas 11.00 e da leu anora seigi sepresentau ad els ina survesta entochen en Frontscha. El vest eri in fetg ault péz – probabel il Montblanc – da veser. Suenter miezdi allas 16.00 erien ils dus catschadurs anavos da lur excursiuin: Sper las tegias dall'Alp Russein su nua ch'els eran medemamein parti. Oz ei il Péz Russein in péz stediamein ascendiu d'unviern cun skis da turas ni la stad, ton dalla vart grischuna sco glarunesa.

Hans Huonder

Undrau igl engaschament dil Chor baselgia Segnas e dall'Uniun culturala Disla

Venderdis, ils 12 da schaner 2024 ha la vischnaunca surdau per la siatavla ga il Premi Desertina. Il premi da reconuschientscha ei vegnius surdaus al Chor baselgia Segnas, il premi da promoziun all'Uniun culturala Disla.

La sera dalla surdada dil Premi Desertina 2024 en halla Cons ei stada cumpleinamein ell'enzenna dalla cultura. Igl arranschament en rama festiva ei vegnius enramaus canticamein dallas «Musicantas» (Giulietta Barenius e las soras Clara Maria, Anna Catrina ed Eva Luisa Scherrer), ina formaziun da quater giuvnas cantaduras dallas famiglias Scherrer da Trun, accumpignadas al clavazin da Clau Scherrer. La Gruppa da teater Mustér ha dau in schatg da siu toc «Ina notg fatala» ed il Chor baselgia Segnas, il purtader dil Premi Desertina da reconuschientscha 2024, ha medemamein embelliu la surdada cun in schatg musical. La presidenta dalla cumissiun Premi Desertina e geraua da cultura, Jris Lombris, ha tgamunau la sera ch'ei vegnida iniziada cun in plaid da beinvegni dil president communal René Epp. El ha accentau l'impurtonza dil grond engaschi voluntari da biaras e biars en favur dalla cultura. Il premi da reconuschientscha ei dotaus cun 3000 francs, quel da promoziun cun 2000 francs.

Chor baselgia Segnas

«Il Chor baselgia Segnas representa la cuminonza da Segnas. Segnas ha in spért e character special e quel semanifestescha el chor fundaus avon 107 onns.» Quei ha Linus Maissen constatau en sia extendida

Da seniester Valentin Bisquolm, geraua Jris Lombris, Edwin Deflorin ed il president communal René Epp.

laudatio pil chor. Spel cant ecclesiastic tgira il chor era il cant profan e fa quei ton en baselgia sco a fiastas da cant ni era ad arranschaments el vischinadi. Il chor s'engascha denton era a Segnas sin outras modas e manieras, denter auter enten organisar l'exposiziun d'art e sentupada mintg'onn il temps da Nadal. «Il cant schubregia la puorla giu dil cor e dall'olma. Quella cuntentientscha sentan ils cantadurs als exerchezis e las presentaziuns che fuorman muments nunemblideivels pil chor ed ils auditurs», constatescha Linus Maissen. Il president dil chor, Edwin Deflorin, ha exprimiu siu plascher dil premi retschert: «Igl ei ina satisfacziun per 28 cantadurs ed ils dirigents Yonne Flepp e Gion Tenner.» El lai repassar cuortamein entgens tiarms impurtants dalla historia dil chor ch'ei vegnius fundaus suenter l'emprema uiara mundiala.

Uniun culturala Disla

Quei ch'il Chor baselgia Segnas ei pil vischinadi da Segnas ei l'Uniun culturala Disla pil vitg da Disla. Fundada 1990 sco Uniun fallun e cascharia Disla/Mustér ha ella sviluppau in'enorma activitad en favur dils stabiliments vegls da mistregn. Sco Meinrad Giger – igl iniziand dall'uniun ha constatau en sia laudatio – eis ella sededicada cun grond engaschament al fallun, la cascharia, il mulin e la resgia veglia. Cun ina vegliadetgna da pli che 170 onns s'audan il fallun e la resgia bein tiels indrezs ils pli vegls dil vitg situai spel dutg da s. Leci che metteva en funcziun cun sia forza pli baul las rodas da tracziun. Al di dils mulins mintg'onn mintgamai l'en-

Las «Musicantas» han dau ina tempra speciala alla surdada dil Premi Desertina.

Meinrad Giger ha
 tenu la laudatio
 per l'Uniun
 culturala Disla.

Linus Maissen ha
 tenu la laudatio
 pil Chor baselgia
 Segnas.

tschatta matg vegnan ils indrezs mess en funcziun u
 cun aua ni electricitad ed aschia presentai als visita-
 ders dalunsch e damaneivel. Da 16 commembras e
 commembers tier la fundaziun ei l'uniun – che vegn
 numnada ussa Uniun culturala Disla – carschida
 sin buca meins che 120 commembras e commem-
 bers. Il president dall'uniun, Valentin Bisquolm, ha
 engraziiau alla vischnaunca pil premi da promoziun:
 «Quell'undraziun e quei sustegn finanziel dattan
 forza da trer vinavon il criec.»

Hans Huonder

Ils simbols pils dus premis. Seniester il premi da reco-
 nuschienscha, dretg il premi da promoziun.

Il Chor baselgia Segnas ha delectau ils presents en halla
 Cons.

La Gruppa da teater Mustér ha dau in schatg ord il toc «Ina
 notg fatala».

Tscheiver signaus da giubileums e bia glied

Il tscheiver a Mustér ha saviu festivar uonn treis giubileums: 45 onns til da tscheiver, 40 onns uniu da tscheiver e 35 onns Dertgira nauscha «il temps modern». Ils treis giubileums ein vegni festivaì cullas activitads dil tscheiver dils 9 entochen ils 12 da fevrer 2024, pia la tschentada dalla Dertgira nauscha sin plaz scola a Cons, la sentupada en halla Cons, il til atras il vitg e la sera da divertiment el Center Fontauna. Vegnius terminaus ei il tscheiver da gliendisdis tscheiver culla purschida per affons e famiglias en halla Cons. Ina ga

dapli ha l'uniun da tscheiver era ediu «La Sibla», la gasetta da tscheiver. Uonn ei quella cumparida per la 39avla ga. La fin d'jamna dil tscheiver a Mustér ei stada signada da temperaturas fetg aultas. Il venderdis ei vegniu mesirau temperaturas per part entochen 10 grads. Ils arranschaments dil tscheiver han carmalau bia glied sin plaz scola, agl ur dalla via ed el Center Fontauna.

Hans Huonder

Las numeras dallas classas dalla scola populara ein ina part essenziala dil til da tscheiver.

Uonn ha l'Uniun da tscheiver Mustér festivaì il giubileum da 40 onns.

Pipi Soccaliunga sin viseta el til da tscheiver a Mustér.

Se partecipar cun moped al til va empau pli tgunsch che da stuer ir a pei.

Confetti per in e scadin.

Bials costums plein color.

Al til da tscheiver a Mustér ei il nas tgietschen buca staus la consequenza dalla ferdaglia. Igl ei numnadamein stau aschi migeivel sco darar da quei temps.

Las Bagordas el vitg sin via el Center Fontauna.

La Dertgira nauscha ha sentenziu alla mort ils «umens grischs» – quels che fan uia sin quest mund – e pendiu els en globo vid la fuortga.

Ils derschaders han giu da presentar ina liunga gliesta da tractandas alla gronda raspada da glied serimnada sin plaz scola a Cons. Rodund 500 persunas ein stadas presentas.

Las Fifferlottas han aviert la tschentada dalla Dertgira nauscha ed embelliu ella ensemen cun Las Bagordas.

Las figuras dil tscheiver da Mustér teidlan attentamein quei che la Dertgira nauscha ha da comunicar.

Fotos Hans Huonder

Nies personal

Tschun damondas ad Aluis Cabernard

Aluis Cabernard, igl emprem da settember 1997 haveis Vos giu igl emprem di da lavur sco menader dalla Serenera Raveras. Tgei regurdientschas haveis Vos da quei di?

Igl emprem di sundel jeu staus surstaus bravamein. La serenera Raveras veseva ora sco in plazzal da baghegiar e buca in object per schubergiar l'aua. Ins era denton gest vid la sanaziun ed engrondaziun totala dalla serenera. Provisoris da pumpas, bischels d'aua e cabels d'electric dretg e seniester. La pretenziun digl Uffeci per la natira e pigl ambient ei numnadamein stada che l'aua tschuffa dalla vischnaunca vegni schubergiada cumpleinamein duront quella sanaziun. Quei ei stau ina brava sfida.

Dils ulteriurs rodund 9700 dis che Vos essas en survetsch dalla vischnaunca dat ei probabel aunc autras regurdientschas. Saveis Vos numnar ina ni l'otra?

La pli positiva regurdientscha entochen oz ein las biaras visetas ed ils bials plaids positivs stai, sco era ils numerus cussegls ed agids da vischinas e vischins sin ina u l'otra moda el survetsch dalla purificaziun d'auas e la rimnada da rumien. Adina puspei survegnel jeu telefons che custeivladads sco anials, cadeinas, rintgas ni schizun ils tiarzs-dents seigien dai ella tualetta ni dil lavabo giuaden e vegnien dalla canalisaziun giuadora. Anflar quellas antiquitads el risti ni els fussals dalla serenera ei bunamein sco da far in da sis el lotto.

La Serenera Raveras ei in'infrastructura tecnica fetg complexa. Tgeininas ein las pli grondas sfidas da quei menaschi?

La biologia cun sias milliardas da differentas bacterias. Las mesiraziuns, regulaziuns e programaziuns ein in agid duront ils differents temps da sesiun. Medemamein las auas nuscheivlas che vegnan dalla canalisaziun giuadora ein adina puspei in grond buordi per las bacterias e caschunan disturbis sco era ina meins stabila biologia. Disturbis dalla serenera ston vegnir sliigai spert per buca caschunar cuadetsch silla serenera cullas maschinas, agregats, mesiraziuns e programaziuns.

Ils proxims onns ei ina sanaziun e completaziun dalla serenera necessaria. Tgeininas ein las cumponentas principalas da quei ch'ei necessari pigl avegnir?

Il pilotadi electronic (Prozessleitsystem) cun sias mesiraziuns e regulaziuns ei ord mia vesta in agid impurtont e la pli necessaria investiziun. Tocca per las mesiraziuns e regulaziuns sco era ils agregats e

Aluis Cabernard

Vegliadetgna: 63 onns

Stadi civil/affons: maridau, duas feglias

Hobis: Uniun da gimnastica UGM, tennis, viandar e sport en general.

Lectura preferida: Gasettas dil di e lectura dil fatg.

Spisa e bubronda preferida: «Haxas» cun buglia da truffels, bliuschas ed in bien migiel vin.

Mia finamira persunala: Sanadad, cuntentientscha e tgirar la buna cumpignia, esser positivs e veser il bi ella veta.

rumiders (ch'ei dapi 52 onns en funcziun) dat ei per part buca pli sin fiera. Differentas fatschentas existan buca pli ni ein vegnidas vendidas a pli gronds concerns che vendan mo pli lur agen product.

Prest entscheiva il temps da pensiun per Vos.

Co savess il program dil mintgadi veser ora lu?

D'ina vart selegrel jeu e da l'otra vart haiel jeu grond respect silla nova part da mia veta. Segir prendel jeu dapli temps per mes hobis e gaudel la buna cumpignia e las discussiuns cun mes collegas. Entginas spassegiadas e viadis ein medemamein ina finamira ella pensiun. Guder dapli mia famiglia e mes biadis. Sch'entgin temps ei aunc danvonz sperel jeu d'occupar quel cun ina ni l'otra incarica ch'ei oz aunc buca definida.

Intervista Hans Huonder

Inscunters da minoritads – arranschaments da cultura e divertiment

La primavera 2023 ein il Forum intercultural Mustér e La Culturella sedecidi da fusiunar. Dapi lu seprentan las duas uniuns sut il num La Culturella e cuntinueschan cullas finamiras oriundas.

In tschuppel arranschaments

L'uniun Forum cultural internaziunal Disentis/Mustér ei vegnida fundada la fin digl onn 1999. La finamira: Tgirar il contact cun autras culturas e minoritads. Igl onn 2005 ha l'uniun organisau il seminari dall'Uniun federalistica dallas minoritads etnicas dall'Europa (FUEV). Ils onns suandonts ein ulteriurs arranschaments per minoritads vegni organisai.

Il forum ei lu era staus iniziand dall'Europeada 2008, il turnier da ballapei da minoritads linguisticas dall'Europa ch'ei vegnius organisaus silsunter en autras tiaras. Ulteriurs arranschaments dil forum ein stai 2011 in'jamna da cultura cun delegaziuns dils Sorbs dalla Tiaratudestga, ils Gaelics dalla Scozia ed ils Fris dil nord ni lu era 2013 las Pastgas russas. 2013 e 2014 ein minoritads dall'Africa stadas el center e 2015 ha ina purschida portughèsa procurau per in brat cultural da habitonts derivonts dil Portugal cheu tier nus culs indigens. Entgins onns ei il forum era staus conorganisatur dil concert festiv per la fin digl onn dil dirigent Simon Camartin cun orchesters digl exterior.

Ucrainas ed Ucrains han purschiu spisas originalas da lur patria als indigens el Center Aua Viva a Mustér.

La Culturella

Suprastonza

President:	Hans Huonder
Vicepresidenta ed actua:	Felicia Deflorin
Cassier:	Ervin Maissen
Assessuras:	Jris Lombris e Marie Rose Deflorin

Decidiu da fusiunar

Ils 17 da mars 2023 ha il Forum intercultural Disentis/Mustér – sco el vegneva numnaus il davos – fusiunau cun La Culturella. La Culturella ei vegnida fundada ils 20 d'avrel 2011. Siu intent: Dar veta alla cultura indigena, mo era porscher ad indigens e hosps da vacanzas arranschaments da divertiment. Aschia ha La Culturella organisau en quels onns seras da divertiment denter auter cun Francine Jordi, Nina Burri, Acabellos, Acavoce, Marco Rima, Rolf Schmid, Flurin Caviezel, ils Furbazs ni era ils Cadets russ. Lu era differentas prelecziuns e concerts classics, sco era referats. 2023 ei vegniu organisau ina sentupada cun Ucrainas ed Ucrains che han purschiu als indigens spisas originalas dall'Ucraina. Ils davos onns ei La Culturella era stada conorganisatura dils concerts festivs per la fin digl onn da Simon Camartin.

Proxims arranschaments

Il davos arranschament organisaus da La Culturella ei staus ils 9 da mars 2024, la sera da divertiment cul cabaretist Flurin Caviezel ella halla Cons.

Ils proxims:

Venderdis, ils 5 d'avrel allas 19.30 ha liug ella sala da dertgira dalla Casa cumin ina prelecziun d'Arnold Spescha ord siu pli niev cudisch da poesias biling «Sinzurs el serein dalla sera».

En connex cul giubileum da 200 onns dapi la premascensiu dil Pèz Russein/Tödi igl emprem da settember 2024, organischa La Culturella in referat davart pader Placidus à Spescha, igl iniziand da quella premascensiu. Referent ei Renzo Caduff. Quei referat ha liug **venderdis, ils 9 d'uost 2024 allas 20.00 en halla Cons.**

«Biars resuns positivs»

Dapi il december vargau ei la Bar Postigliun amiez il vitg da Mustér puspei aviarta. Il possessur Pirmin Monn dat plaid e fatg davart las empremas experientschas e sias finamiras.

Tgei resuns has Ti giu entochen uss?

Jeu haiel giu biars resuns positivs, biars da gliued ch'enconuschevan aun il Postigliun da pli baul. Mo era ils giuvens ch'eran aunc mai stai ellas localitads sutterranas laian plascher il niev, respectiv vegl liug da sentupada.

Co vegn ei fatg diever dalla nova purschida?

Actualmein ei la gronda part indigens, quei muossa ch'il basegns ei gronds da s'entupar, e quei per giuven e vegl. Il bi ei che differentas generaziuns anflan la via tier nus.

Tgei resuns ha ei dau davart la canera ed insumma dils vischins, era pertuccont fimar e consumar ordaviert?

Jeu sundel adina puspei sez presents all'entrada e fetsch attents ils hops sil ruaus da notg ordaviert. Quei funcziuna dètg bein ed ils hops han capientscha. Jeu appelleschel era als hops da laschar las bubrondas endadens. Entochen uss hai jeu buca udiu bia, ils vischins ein fetg generus cul Postigliun, jeu sperel che quei stetti aschia.

Quentas far vinavon sco entochen da cheu?

La finamira ei d'augmentar ina ni l'autra purschida. Haiel differentas ideas, sco per exempel ina parti durent il di ora, seras da motto sco per exempel Reaggaton, Schlager, Techno, HipHop, canzuns romontschas, ina parti per nos affons, in turnier da tschutti, ina sera da film avon la sortida, mirar live giugs da ballapei ni era autras occurrenzias specialas.

Eis ei pusseivel ch'il Postigliun ha era aviart inagada in gievgia sera ni durent Nadal e Daniev era durent l'jamna.

La legenda gievgia sera sco nus enconuschevan da pli baul: Jeu sundel vid ponderar quei. Uonn vegn la Bar Postigliun segiramein ad esser aviarta denter Nadal e Daniev l'entir'jamna.

Co vesa ei ora culla part suren?

Actualmein vaiel leu aunc mia stizun da resti, quella vegn jeu denton a sliagar si uonn e lu nezegiar il plaz per auters projects.

Prevedas Ti da luvrar adina leu ni tschercas aunc conluvrers?

Ella fasa d'entschatta sundel staus mintga notg d'enturn, era per sentir nua ch'ei dat potenzial d'optimar. El futur emprovel jeu da reducir empau mia preschientscha. En cass ch'enzatgi ha interess da segidar, astga el ni ella bugen s'annunziar tier mei sur nies canal d'instagram: postigliun_bar_disentis.

Co vesa igl avegnir dil Postigliun ora?

El duei esser in liug da s'entupada regional per giuvens e «restai giuvens», aschidadir in secund dacasa cun bialas sentupadas e buns discuors en harmonia. Jeu less engraziar cordialmein a tuts che han susteniu e motivau mei da schar reviver «nies Posti». «Nies Posti» surviva mo sche nus setenin ensemen, fagein diever dalla purschida e sespruein da tener las immissiuns ordadora sin in minimum. Jeu sperel ch'ils convischins smachien giu inagada ni l'autra in egl puncto canera ni autras immissiuns.

Intervista Carmen Wetzel

La Bar Postigliun ei puspei aviarta dapi il december 2023.

Cuors de contabilitat a Mustér

en il hotel **Posta** dals 26—28 event. 29 de mars sut direziun de sgr. **M. Walkmeister**, instructor dil **Plantahof**. Entschatta allas 9¹/₂ a. m. Il cuors ei per tuts gratuits.

Tier stedia frequenza recammonda ed envida:

Per l'U. p. M.: **La suprastanza**.

Lavur en concorrenza.

El vegn dau en accord, de

far il teig della baselgia a Disla

cun stuors iromisau Nr. 9, tablas 50 cm. ladas, faulda dubla. Offertas de prezi per meter quadrat ein de far entochen ils 25 de fevrer o. c. al suttascret, tier il qual ins sa sinformar per pli detagliu sclariment.

Disla, ils 12 de fevrer 1924.

Glion Batt. Huonder, ugau baselgia.

Appel per la salvischina fomentada.

Catschadurs, purs e perveseders gidei allas salvischinas en fomaz

cun metter fein en loghens adattai. Quei sa daventar en loghens montognards senza ulteriurs gronds strapazs tras purs e perveseders. Informaziun sur las principalas midadas dils tiers vegn scadin catschadur a dar bugen.

Eventualas contribuziuns en daner ne en naturalias, sco per semeglia fein e risdiv, retscheiva l'unien de catschadurs de patenta sezziun «Mundaun» Glion.

**Unien de catschadurs de patenta
Sezziun „Mundaun“ Glion.**

Kino a Mustér.

Sonda proxima, ils 2 de fevrer

allas 2 s. m. ed allas 8 della sera, vegn dau producziun de Kinomatograph el hotel **Central**.

PROGRAMM:

1. Ord la veta dell'industria.
2. S. Franzestg d'Assissi, il bab dils paupers.
3. La posta en la butteglia (humoristica).

Event. midadas de programm ein reservadas.

Prezi d'entrada fr. 1.—. Affons la mesadat.

Ingant a Mustér.

Mardis prox., ils 5 de fevrer, ha liug a Mustér el hotel Bellevue

igl annunziau ingant voluntari sur da tuttas sorts mobillas sco p. ex: in grond diember de létgcs cumplets, resti de létg, cozas de launa, scaffas dublas e semblas, commodas, meisas, de notg, canapes, vischala per combras, sessels, meisas, truccas, pults de scriver, teppis de differentas spezias, in bi létg d'affons, maletgs e spiaghels de preit, gardinas, schigientamauns, vischalla d'iron per hotels, in billard cumplet; ina manga, ina maschina de cusur cun pei, in crieo american, ina vanna de far bogn, ina buis de catscha nova cun „Stecher“ ed auters effects.

Entschatta digl ingant allas 10 a. m.

Il commissionau.

Cassa de spargn Mustér

Dumengia, ils 30 de mars, immediat suenter viaspras redunonza generala el hotel **Lucmagn**. **La direziun.**

Unien de mistergners Mustér
Domengia proxima allas 3 s. m. redunonza el «**Lucmanier**».

AVIS.

L'alp Cristalina, Mustér

encuera de prender si sin la stad proxima aunc cerca

200 nuorsas.

Il cautegia.

— **Mustér.** (Corr.) L'avisada fiasta de skiturs a Mustér ha malgrad la buca dal tut favoreivla aura priu in bi ed emperneivel decuors. Da Tujetsch, Medel, Sumvitg e Glion ein skiturs ed auters vegni neutier per separticipar dalla fiastetta. Lunsch sur Mompe-Tujetsch si serimnan ils 24 participonts tier la cuorsa de pag. En mo 23 minutas traversescha igl emprem la distanza de ca. 6 kilometers ed il davos en 34 minutas. Ils 3 emprems victurs ein: 1. Maurus Venzin, Medel. 2. Al. Hendri, Tujetsch, 3. Giochen Schmed, Mustér. Sil plaz festiv ha la societad de musica de Mustér tenu viva-citat entras schar resunar entgins bials tocs musicals. Ina biala atenziun della musica visavi la sora societad de skis.

En liung til semovan skiturs ed aspectaturs atras il vitg ora a Sontget tier la bein decorada laupia de seglir. Las relaziuns de neiv eran per quella part della fiasta aunc meins favoreivlas che tier l'emprema part. Nuotatonmeins ei aunc vegniu mussau bialas prestaziuns. Ignaz Gadola ed Anton Petschen ein cheu vegni classificaì sco ils emprems, ferton che nies capavel skitur Luis Giger ha obteniu il premi per il pli liung segl. Tier la distribuziun dils premis ei la vasta sala della Cruna en in gie-na stada fulenada, e silsuenter han ils cantadurs de Tujetsch intonau e cantau ensemen cun auters cantadurs entginas bialas canzuns. La fiastetta ha aschia senza incaps en compleina pasch e concordia priu ina biala ed emperneivla fin. E viva il pli bi sport, il sport de skis. N.

Calender d'occurrenz

Venderdis, ils 5 d'avrel allas 19.30

Prelecziun d'Arnold Spescha ord siu pli niev cudisch da poesias «Sinzurs el serein dalla sera» ella sala da dertgira dalla Casa cumin a Mustér. Entrada libra, collecta. Organisaziun: La Culturella.

Venderdis, ils 9 d'uost 2024 allas 20.00

Referat en halla Cons da Renzo Caduff davart pader Placidus a Spescha en connex cul giubileum da 200 onns dapi la premascensiu dil Péz Russein/Tödi. Entrada libra, collecta. Organisaziun: La Culturella.

Vischnaunca / Gemeinde Disentis/Mustér

www.disentis.ch

EVENTS mira era disentis-sedrun.ch

www.disentis-sedrun.ch/de/entdecken/veranstaltungen

Naschientschas e mortoris

NASCHIENTSCHAS

Ashlyn Rose Huonder, naschida ils 11 da december 2023, feglia da Silvana ed Andreas Huonder

Melina Fry, naschida ils 15 da schaner 2024, feglia dad Andrea e Fabian Fry

Mia Santos Arteiro, naschida ils 12 fevrer 2024, feglia d'Adriana Filipa Carvalho dos Santos e Ricardo Edson Barbosa Da Silva

MORTORIS

Paulin Sac-Manetsch, naschius ils 28 da fevrer 1948, morts ils 8 da december 2023

Maria Luzia Arpagaus-Lutz, naschida ils 22 da mars 1926, morta ils 29 da december 2023

Ugo Martin Deflorin-Gilli, naschius ils 29 da fenadur 1941, morts ils 7 da schaner 2024

Tresa Flepp-Venzin, naschida ils 16 da settember 1932, morta ils 19 da schaner 2024

Sigisbert Manetsch-Camadini, naschius ils 11 d'uost 1941, morts ils 6 da fevrer 2024

Rosa Martina (Tina) Mathiuet-Giger, naschida ils 3 da fevrer 1942, morta ils 21 da fevrer 2024

Kurt Hirschi-Bosshard, naschius igl 1. d'uost 1943, morts ils 25 da fevrer 2024

Nossa giubilara

La vischnaunca ha saviu gratular ad **Anna Huonder-Manetsch**, naschida ils 17 da fevrer 1929, sils 95 onns.

Ils 9 e 10 da fevrer 1984 – pia avon 40 onns – ei igl unviern semussaus en Surselva da sia pli criua e crudeivla vart. Grondas lavinas ein vegnidas a val e han purtau mort e destrucziun. In eveniment dalla natira tut special ei la stermentusa lavina dalla Val s. Placi stada che ha caschunau la mort dil cau dalla colonna d'agid Felici Gadola. La lavina ha devastau plirs baghetgs, punts ed ina gronda surfatscha uaul.

Administraziun communal

Via Cons 2
Caum postal 57
7180 Disentis/Mustér

T 081 920 36 36
admin@disentis.ch
www.disentis.ch